

Social- og indenrigsminister Astrid Krags talepapir

Anledning	SOU samråd L 68 – spm. A
Dato / tid	14. januar 2020 kl. 14.30-15.30
Sted	Folketinget
Talens varighed	Ca. 13 minutter

Samrådsspørgsmål A:

”Vil ministeren redegøre for konsekvenserne af lovforslaget, herunder de meget indgribende forslag om, at kommunerne tvangsmæssigt vil kunne fuldbyrde afgørelser om ændret anbringelsessted uden samtykke og evt. med politiets hjælp, og at kommunerne vil kunne afvise en anmodning om hjemgivelse af et barn eller ung, der er anbragt m.v.?”

Det talte ord gælder

[Indledning]

- Tak for ordet og for anledningen til drøfte lovforslaget.

- Der er stillet et samrådsspørgsmål A om konsekvenserne af forslaget.

[Generelt om lovforslaget]

- Lovforslaget er en udmøntning af satspuljeaftalen for 2019. Under forhandlingerne om satspuljeaftalen var der meget indgående drøftelser af forslagene, og det er også afspejlet i den omfangsrige aftaletekst.
- Der er altså tale om et lovforslag, der udmønter en bred og detaljeret politisk aftale, som er indgået under den tidligere regering af de daværende satspuljepartier.
- Formålet er bl.a. at skabe mere ro og stabilitet for udsatte børn og unge. Vi ser desværre alt for mange eksempler på anbragte børn og unge, der oplever alt for mange skift i løbet af deres anbringelse:
- Lovforslagets konsekvenser er beskrevet i lovbemærkningerne, ligesom jeg har besvaret en lang række spørgsmål fra udvalget.

- Jeg mener, at vi i udvalgsbehandlingen er kommet godt rundt om mange relevante problemstillinger.
- Flere af de spørgsmål, jeg har besvaret, vedrører dog forhold der ligger uden for rammerne af, hvad lovforslaget regulerer.
- Her er det vigtigt for mig at slå fast, at lovforslaget naturligvis ikke løser alle de udfordringer, der er på området. Statsministeren løftede i sin nytårstale sløret for nogle af de grundlæggende udfordringer, regeringen ser på området, og hvor der er brug for, at vi i højere grad sætter barnet først.
- Men det ligger uden for rammerne af den politiske aftale, der er indgået af et bredt flertal af Folketingets partier, og som ligger til grund for det lovforslag, vi drøfter i dag.
- På baggrund af høringssvarene og dialogen med socialordførerne er der blevet foretaget en række justeringer, uddybninger og præciseringer i lovforslagets bemærkninger. Det er sket med henblik på så vidt muligt at

tage højde for relevante bemærkninger fra høringsparterne
– inden for rammerne af den politiske aftale.

- Jeg mener, at vi med lovforslaget, og den politiske aftale, det udmønter, har fundet gode og balancerede løsninger til gavn for børnene og de unge.

[Begrænsning af forældremyndighedsindehaverens adgang til at få behandlet anmodninger om hjemgivelse i sager om anbringelse uden samtykke]

- Med lovforslaget lægger vi op til at begrænse adgangen for forældre med del i forældremyndigheden til at få behandlet anmodninger om hjemgivelse af børn og unge, der er anbragt uden samtykke, når der ikke er sket væsentlige ændringer af forholdene.
- Det gør vi for børnenes skyld. De skal ikke opleve anbringelsessager, der hele tiden kører i ring uden grund. Og de skal ikke gå rundt og have ondt i maven, fordi de ikke ved, hvor de skal bo i morgen. Det er et svigt af børnene, hvis vi ikke formår at give dem den grundlæggende tryghed. For vi skal huske på, at der er tale om børn, som ofte har oplevet mange brud, skift og stor utryghed. De har brug for

trygge, rolige og kærlige rammer. De skal have ro til at leve det børneliv med skole, venner og fritidsinteresser, som alle børn har ret til.

- Forslaget vil betyde, at hvis kommunen modtager en anmodning fra forældrene om hjemgivelse, skal kommunen foretage en indledende screening med henblik på at vurdere, om der er væsentlige ændringer af forholdene hos forældremyndighedsindehaveren, barnet eller den unge.
- Det er i lovbemærkningerne beskrevet, hvad der skal forstås ved væsentlige ændringer, og der er givet en række eksempler. Det kan f.eks. være, hvis en forælder, som har haft et misbrug af alkohol, har gennemført en misbrugsbehandling og er ude af misbruget.
- Hvis der er væsentlige ændringer af forholdene, skal anmodningen om hjemgivelse realitetsbehandles.
- Dvs. at kommunalbestyrelsen skal behandle anmodningen og enten træffe afgørelse om hjemgivelse og hjemgivelsesperiode, hvis der er grundlag for det, eller forelægge sagen for børn og unge-udvalget med henblik på,

at udvalget kan vurdere, om der fortsat er grundlag for anbringelse uden samtykke.

- Hvis kommunalbestyrelsen ikke vurderer, at der er væsentlige ændringer af forholdene, kan kommunalbestyrelsen afvise at behandle anmodningen.
- Det skal bidrage til, at børnene får den fornødne ro, stabilitet og tryghed, så anbringelsessagen ikke hele tiden er under behandling, når der ikke er grundlag for det.
- Retssikkerheden for forældrene skal også være i orden. Derfor vil forældremyndighedsindehaveren kunne klage til Ankestyrelsen over kommunalbestyrelsens afvisning af at behandle sagen. Det ligger udover, hvad der fremgik af aftaleteksten.
- Anbringelsessagen vil fortsat skulle genbehandles efter de fastsatte genbehandlingsfrister. Det vil som udgangspunkt sige efter et år fra endelig afgørelse eller dom og derefter hvert andet år.

- Endelig vil kommunen løbende skulle følge op på anbringelsen og vurdere, om der er grundlag for at justere indsatsen eller hjemgive barnet.
- Barnet, forældrene, bedsteforældre eller andre vil fortsat kunne underrette Ankestyrelsen, hvis de oplever, at kommunen ikke iværksætter den fornødne indsats. Ankestyrelsen vil kunne tage sagen op af egen drift.
- Når alt det er sagt, så er sager om anbringelse uden samtykke i sagens natur indgribende og indebærer altid svære afvejninger. Men det må og skal altid være hensynet til barnet, der vejer tungest.
- Jeg mener, vi har fundet en god ordning, som vil understøtte barnets bedste, og som også tager hensyn til retssikkerheden for forældrene.

[Gennemførelse af afgørelser om ændret anbringelsessted uden samtykke]

- Udvalget spørger også særskilt til den del af lovforslaget, der handler om tvangsfuldbyrdelse af afgørelser om ændret anbringelsessted uden samtykke.

- Der er i dag i serviceloven nogle fuldbyrdelsesregler, der sikrer, at afgørelser om f.eks. anbringelse uden samtykke også i praksis kan gennemføres og eventuelt med politiets bistand, hvis det af hensyn til barnet eller den unge er nødvendigt.
- Det kan f.eks. være tilfældet, hvis forældrene vil hindre, at barnet bliver fjernet. Det vil også i nogle situationer kunne være tilfældet, hvis det på trods af tæt inddragelse af en ung, ikke er muligt at gennemføre afgørelsen med den unges frivillige medvirken. F.eks. hvis den unge har behov for blive anbragt pga. alvorligt hashmisbrug eller svære adfærdsproblemer.
- Men servicelovens nuværende regler om fuldbyrdelse gælder ikke, hvis barnet eller den unge allerede er anbragt, og det af hensyn til barnets bedste er nødvendigt at flytte barnet fra f.eks. en plejefamilie til andet anbringelsessted uden samtykke.

- Det vil i sidste ende kunne betyde, at barnet eller den unge ikke får den hjælp, der er behov for, hvis afgørelsen ikke kan gennemføres.
- Det kunne f.eks. være en ung, som i teenageårene udvikler et alvorligt misbrug eller svære adfærdsproblemer, som gør, at den unge har behov for meget specialiseret pædagogisk behandling f.eks. på en døgninstitution. Hvis det trods tæt inddragelse og dialog ikke er muligt at opnå den unges frivillige medvirken, kan det betyde, at flytningen ikke kan føres ud i livet.
- Baggrunden for, at forslaget indgik i satspuljeaftalen, var bl.a. en henvendelse fra Folketingets Ombudsmand, hvor han bad ministeriet oplyse, om der er grundlag for at søge at tilvejebringe en hjemmel til tvangsfuldbyrdelse i de situationer.
- Lovforslaget vil betyde, at kommunerne får adgang til at fuldbyrde afgørelser om ændret anbringelsessted uden samtykke, eventuelt med politiets bistand, i de helt særlige tilfælde, hvor det er nødvendigt af hensyn til barnets eller den unges bedste.

- Det kan f.eks. være i en situation som den, jeg har jeg lige har beskrevet, og hvor det af hensyn til den unges støttebehov er helt afgørende, at flytningen bliver gennemført.
- Formålet er at sikre, at barnet eller den unge kan få den nødvendige hjælp.
- Jeg vil gerne understrege, at hovedreglen og det altovervejende udgangspunkt vil være, at disse afgørelser alene bør gennemføres med barnets eller den unges frivillige medvirken.
- I de forventeligt ganske få sager, hvor fuldbyrdelse med politiets bistand kan blive nødvendigt af hensyn til barnets eller den unges bedste, vil kommunen skulle registrere og indberette episoden til Ankestyrelsen.
- Kommunens begrundelse og barnets eller den unges oplevelse af episoden skal indgå i registreringen. På den baggrund vil Ankestyrelsen årligt skulle udarbejde en rapport, der oversendes til Folketinget.

- Der lægges samtidig op til at tydeliggøre, at fuldbyrdelse af tvangsmæssige afgørelser skal ske så skånsomt som muligt med henblik på at sikre barnets eller den unges bedste.
- Kommunen skal afsøge mulighederne for at opnå frivillig medvirken til afgørelsens gennemførelse, med mindre hensynet til barnets eller den unges bedste i afgørende grad taler imod. Kommunen skal altså så vidt muligt søge at undgå, at det bliver nødvendigt at tvangsfuldbyrde disse afgørelser.
- Så samlet set synes jeg, at vi med satspuljeaftalen har fundet en god ordning, der kan understøtte barnets bedste, og hvor vi får mulighed for at følge kommunernes praksis tæt.

[Lovforslagets øvrige hovedelementer]

- Endelig indeholder lovforslaget en række andre tiltag i forhold bl.a. til samvær, skolegang, egenbetaling og forældrekompetencer, som jeg ikke vil gennemgå i detaljer her.

- Det handler bl.a. om, at Ankestyrelsen får mulighed for af egen drift at træffe afgørelse om samvær i anbringelsessager. Vi ophæver også den hjemmel, der i dag er i serviceloven til at fastsætte regler om egenbetaling fra anbragte børn og unge under 18 år. Og vi tydeliggør kommunens forpligtelse til at tage hensyn til barnets skolegang ved valg af anbringelsessted.
- Endelig styrker vi oplysningsgrundlag og retssikkerhed. Det gør vi med krav om brug af autoriseret psykolog ved psykologiske undersøgelser af forældrene og krav om, at der skal indgå en vurdering af forældrekompetencer i en indstilling om anbringelse uden samtykke.

[Afslutning]

- Det var en tour de force i lovforslagets konsekvenser med hovedvægt på de dele, som udvalget har haft særligt fokus på. Med lovforslaget og den brede politiske aftale, det udmønter, understøtter vi ro og stabilitet for nogle af de mest udsatte børn og unge.

- Der er ingen tvivl om, at anbringelsessager er både komplekse og meget følsomme for de involverede børn og familier.
- Derfor er det også vigtigt for mig, at der har været grundige politiske drøftelser både før og under satspuljeforhandlinger og ved 1. behandlingen af lovforslaget. Lovforslaget har været i høring hos organisationer og myndigheder på området, og bemærkningerne er blevet tilrettet på en række punkter. I udvalgsbehandlingen er vi også kommet rigtigt godt rundt.
- Jeg ser frem til en god drøftelse i dag. Tak for ordet.